

TALOUSARVIOALOITE 101/2010 vp

Määrärahan osoittaminen Suomen ulkomailla toimiville kulttuuri- ja tiedeinstituuteille

Eduskunnalle

Kulttuuriviennin edistäminen kuuluu opetusministeriön keskeisiin tavoitteisiin. Uudeksi painopisteeksi on nousemassa koulutusvienti. Suomen instituuttiverkosto on kulttuuriviennin tukirakenteiden keskeinen osa, joka edistää myös koulutusvientiä ja tieteen kansainvälistämistä. Instituutit ovat tärkeässä asemassa kohdemaan kysynnän asiantuntijoina ja verkostojen luojina kotimaisille toimijoille. Ne toteuttavat yhdessä muiden ulkomaan toimijoiden kanssa Suomen etujen kannalta merkittäviä tehtäviä. Eduskunta lisäsi vuoden 2010 talousarviossa Suomen ulkomailla toimivien kulttuuri-instituuttien avustus -momentille 200 000 euroa.

Kulttuuri-instituuttien avustuksen korotus helpotti merkittävästi instituuttien taloudellista tilaa. Sillä oli erinomaisen tärkeä vaikutus kulttuuri-instituuttien toimintaedellytyksiin, jotka sitä ennen olivat jatkuvasti kaventuneet avustusten polkiessa paikallaan vuodesta 2003 lähtien. Akuutiksi muodostunut henkilöstövoimavarojen heikkeneminen saatiin pysäytettyä ja resursseja voitiin suunnata pitkäjänteiseen suunnitteluun ja vaikuttamiseen myös suuremmissa kulttuurivien- nin yhteistyöprojekteissa.

Instituuttien henkilöstövoimavarat ovat keskimäärin noin 4 työntekijää. Instituuttien opetusministeriöltä saama avustus on perusrahoitusta, joka mahdollistaa toimintaedellytykset kohdemaassa. Instituutit ovat jatkuvasti monipuolista- neet rahoituspohjaansa ja kasvattaneet omarahoitusosuuksiaan. Hankerahoitus tulee suurelta osin yhteistyökumppanien kautta in kind -muodossa,

eikä siten näy instituuttien tilinpäätöksissä. Yhteistyökumppaniensa panostuksen ja hankkimansa rahoituksen kautta instituutit tuottavat perusrahoitukseen verrattuna huomattavaa taloudellista lisäarvoa Suomen kulttuurin, taiteen, tieteen ja koulutuksen kansainvälistämiselle. Myös opetusministeriön kulttuurivientituki on keskeinen.

Instituutti-verkosto on Suomen kansalaisyhteiskunnalle ominainen ainutlaatuinen ulkomaantoimintaverkosto. Instituutit ovat yksityisiä, pääosin säätiöiden perustamia ja ylläpitämiä laitoksia. Ne ovat syntyneet kansalaisaloitteiden perusteella. Säätiömuodosta johtuen instituutit voivat toimia joustavammin kuin julkishallinnon Suomi-toimijat. Ne täydentävät kulttuurin asiantuntemuksellaan ja yksityisellä, kansalaistoimintaan perustuvalla toimintamallillaan valtiollisten toimijoiden ponnisteluja kulttuuriviennin edistämiseksi. Monet instituutit ovat viime vuoden aikana toteuttaneet menestyksellisiä kulttuurivientihankkeita yhteistyössä paikallisten ja kotimaan toimijoitten kanssa.

Suomella on 17 kulttuuri- ja tiedeinstituuttia, joista yksi on Suomessa (Hanasaaren ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus) ja 16 Suomen rajojen ulkopuolella. Tiedeinstituutteja on neljä: Ateenassa, Roomassa, Lähi-idässä ja Japanissa. Kulttuuri-instituutteja on 12: Tukholmassa, Kööpenhaminassa, Osllossa, Berliinissä, Lontoossa, Brysselissä, Pariisissa, Madridissa, Pietarissa, Budapestissa, Tallinnassa ja New Yorkissa.

Lähes kaikissa kulttuuri-instituuteissa tehdään työtä Suomen ja kohdemaan tiede- ja koulu-

tusyhteistyön kehittämiseksi. Tiedeinstituuteissa on myös kulttuuritoimintoja ja ne ovat soveltuvien osin kulttuuriviennin toimeenpanijoita yhteistyössä edustustojen kanssa.

Vuonna 2006 perustettiin Suomen kulttuuri- ja tiedeinstituutit ry, jonka tehtävänä on edistää kulttuuri- ja tiedeinstituuttien keskinäistä vuorovaikutusta ja suhteita kansallisiin ja kansainvälisiin toimijoihin. Yhteistyö ja synerginen toiminta erityisesti kohdemaiden Suomen edustustojen ja kotimaassa toimivien taiteen tiedotuskeskusten kanssa on kehittynyt merkittävästi viime vuosien aikana. Yhteistyöyhdistyksen avustus on samalla momentilla kulttuuri-instituuttien kanssa ja sen avustukseen sisältyy myös kulttuuriviennin tukiverkon koordinaatiosta syntyvät kustannukset.

Vuodelle 2010 myönnetty korotus kulttuuri-instituuteille korjasi tilannetta, jossa avustukset

tasokorotusten puuttuessa olivat vuodesta toiseen olleet yhä riittämättömämpiä kattamaan instituuttien toimintamenojen kasvupaineita ja kulttuurivientiin — tulevaisuudessa myös koulutusvientiin — liittyvästä yhteistyöstä aiheutuvaa lisääntyvää rahoitustarvetta. Jotta tähän tilanteeseen ei jouduta palaamaan, ei vuodelle 2010 saatua avustusta voi poistaa. Ja myös instituuttien yhteistyöyhdistyksen toiminnan jatkuvuus ja kehittäminen tulee turvata.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2011 talousarvioon momentille 29.80.50 lisäyksenä 300 000 euroa Suomen ulkomailla toimivien kulttuuri-instituuttien ja niiden yhteistyöyhdistyksen toimintaan.

Helsingissä 20 päivänä syyskuuta 2010

Sinikka Hurskainen /sd